

8 maart 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn,

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde.

1. De procedure

Naar aanleiding van de melding van seksueel misbruik op 21 januari 2011 heeft de Kanselier van het bisdom Haarlem-Amsterdam, [naam], informatie overgelegd met betrekking tot een klacht over seksueel misbruik door aangeklaagde.

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 22 augustus 2011.

Op 23 november 2011 is bij de griffie een verweerschrift van aangeklaagde ingekomen.

Op 20 februari 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen en heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur, mevrouw mr. S.S. van Gijn.

Aangeklaagde is eveneens verschenen en heeft ter zitting gereageerd. Hij was vergezeld van [naam].

2. De klacht

2.1. Klaagster is het vijfde kind uit een gezin van acht. In 1965 of 1966 verhuisde het gezin naar [adres] in [plaats] en kort na de verhuizing werd de vader van klaagster opgenomen in het psychiatrisch ziekenhuis te [plaats].

Aangeklaagde was een neef van vader en was in november 1965 als kapelaan benoemd in de parochie [naam] in [straat]. Na de komst van de familie [naam] ging aangeklaagde er een keer langs en daarmee werd het contact tussen de neven die elkaar daarvoor weinig hadden gezien

aangehaald. Aangeklaagde kwam regelmatig bij het gezin op bezoek en was na de opname van vader een grote steun voor moeder.

Klaagster mocht in het weekend vaak met haar zus [naam] en broer [naam] in de pastorie komen, waar aangeklaagde woonde. Hij nam hen ook wel eens mee voor een uitje naar [plaats]. Op dat eiland en in de pastorie heeft aangeklaagde klaagster meermalen seksueel misbruikt.

2.2. Het misbruik bestond uit het betasten van klaagster, waarbij aangeklaagde wel eens een erectie kreeg. Klaagster was acht jaar toen het begon. Dat was in 1966. Aangeklaagde nam haar in de pastorie en ook op [plaats] regelmatig op schoot en, als er niemand bij was, zat hij met zijn handen onder haar jurk aan haar borstjes en in haar onderbroek tot bij haar vagina. Klaagster herinnert zich dat zij dan iets hards voelde en dat aangeklaagde op haar vraag wat dat harde was, antwoordde dat het zijn sleutels waren. Eenmaal zag ze dat zijn broek nat was en op haar vraag daarnaar zei hij dat hij met zijn koffie had gemorst.

Klaagster vond het niet prettig als zij op schoot werd genomen, maar ze liet het gebeuren omdat ze het op de pastorie en op [plaats] altijd zo gezellig vond. In de pastorie was een tafeltennistafel, een biljartkamer met bar en een fijne zolder. Er was frisdrank en ander lekkers. Zij en haar broer en zus kregen veel aandacht van aangeklaagde. Hij gunde hun veel, gaf hun geld voor de klusjes die ze voor hem deden en ging ook eens met hen naar C & A waar hij kleding voor hen kocht. Later betaalde hij haar danslessen.

Klaagster voelde wel dat het niet goed was wat aangeklaagde deed, maar ze dacht dat het toch wel in orde moest zijn, omdat hij immers een man van God was.

Het misbruik stopte toen klaagster op de middelbare school zat, in of rond het jaar 1971. Aangeklaagde had toen geen belangstelling meer.

2.3. Klaagster heeft haar moeder in de tijd dat het misbruik plaatsvond niets daarover verteld. Toen zij dat later, na de crematie van haar vader in [jaar], waar aangeklaagde opeens verscheen, wel deed, geloofde haar moeder haar niet. Pas toen later in 1995/96 uitkwam dat haar nichtjes op [plaats] ook door aangeklaagde waren misbruikt geloofde haar moeder haar.

2.4. De gebeurtenissen hebben het leven van klaagster negatief beïnvloed. Zij ondervindt er nog dagelijks last van. Zij is in 1976 twee keer aangerand en vermoedt dat dit samenhangt met het feit dat zij nooit heeft geleerd haar grenzen te stellen bij lichamelijke aanrakingen. Sinds haar achttiende levensjaar is zij tenminste vijf keer in therapie geweest en heeft zij driemaal een burn-out gehad. Ze is nu werkloos. Ze heeft altijd een gebrek aan zelfvertrouwen gehad en problemen met intieme relaties.

2.5. Klaagster heeft al eerder een klacht ingediend over het seksueel misbruik door aangeklaagde. Dat was in 1996. Op instigatie van de toenmalige Bisschop van Haarlem is toen, mede naar aanleiding van de door de familie [naam] uit [plaats] (nichtjes van haar en van aangeklaagde) tegen aangeklaagde ingediende klachten, een onderzoek ingesteld. Klaagster is teleurgesteld dat dit onderzoek voor aangeklaagde zelf uiteindelijk geen gevolgen heeft gehad. De bisschop heeft in een persoonlijk gesprek tegen haar gezegd dat het misbruik verjaard was zodat klaagster zich daar toen lijdzaam bij heeft neergelegd. Aangeklaagde heeft zich bij brief van 26 november 1996 nog wel bij haar verontschuldigd en haar geschreven dat hij op sommige momenten onzorgvuldig met haar is omgegaan. Zij weet dat aangeklaagde in het geval van haar nichtjes verder is gegaan en dat hij hun in het kader van een schikking elk een bedrag van Fl. 15.000,- heeft betaald. Het feit dat hij zoveel geld heeft betaald, wijst er naar haar mening op dat hij schuldig is.

2.6. Klaagster wil met haar klacht bereiken dat aangeklaagde zich bewust wordt van de gevolgen van zijn egoïstisch handelen van destijds en dat hij hiervoor boet. Klaagster kan niet

aanvaarden dat aangeklaagde in het openbare en kerkelijke leven geen last ondervindt van zijn gedrag. In 2009 heeft hij [onderscheiding] van [instelling] gekregen voor goed gedrag. Zij vindt dat een man als hij het niet verdient een dergelijk eerbewijs te krijgen. Klaagster wil, als dat mogelijk is, in aanmerking komen voor een schadevergoeding.

3. Het verweer

Aangeklaagde heeft in zijn verweerschrift betwist dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik.

Ter zitting heeft hij daaraan toegevoegd dat hij vanuit zijn diepste overtuiging spreekt als hij zegt, dat hij nooit de bedoeling heeft gehad klaagster of een van haar zusjes te beschadigen; dat hij integendeel altijd het beste met hen voor heeft gehad en dat het verwarrend voor hem is te ervaren, dat zij dat zo anders hebben gevoeld. Hij heeft gezegd dat hij inderdaad met zijn handen onder klaagsters kleding is geweest en dat hij haar over haar blote rug heeft gestreken. Na alles wat hij heeft gehoord, ziet hij nu wel in dat hij haar heeft aangehaald op een wijze waarvan hij zegt, dat hij het nu absoluut niet meer zou doen. Hij bestrijdt echter, dat hij indertijd seksuele bedoelingen had. Hij heeft ter zitting uit het diepst van zijn hart zijn oprechte verontschuldigen aan klaagster aangeboden voor het leed dat zij als gevolg van zijn ondoordachte gedrag heeft ondervonden.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidsituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan veertig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Dat maakt het moeilijk om deze feiten nu nog in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat aangeklaagde in zijn gedrag jegens klaagster meermalen over een grens is gegaan en zich daarmee schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik in de zin van de definitie als bovenomschreven.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop klaagster haar verhaal heeft verteld, maar ook door de oprechte verklaringen van aangeklaagde zelf.

Aangeklaagde heeft de in zijn brief van 26 november 1996 gemaakte opmerking, dat hij onzorgvuldig met klaagster is omgegaan, ter zitting herhaald en heeft daarbij geprobeerd uit te leggen wat hij precies met deze formulering bedoelt. Hij heeft erkend, dat hij klaagster in de periode vanaf einde 1966 gedurende enkele jaren meermalen op schoot heeft getrokken en dat hij daarbij wel eens met zijn handen onder haar kleren is geweest. Hij heeft gezegd dat hij daarbij geen seksuele bedoelingen had, maar dat hij nu wel inziet, dat hij dit beter niet had kunnen doen. Zijn nadere verklaring dat hij van de kinderen [naam] hield en dat hij hen graag aanhaalde, maar dat hij zich daarbij niet realiseerde, dat de kinderen zelf zijn gedrag als

onprettig zouden kunnen ervaren en dat hij hen daarmee schade zou kunnen berokkenen, wekt bij de commissie de indruk oprecht te zijn.

4.4. De Klachtencommissie komt op grond van het vorenstaande tot de conclusie dat er sprake is geweest van seksueel misbruik, meermalen gepleegd, bestaande uit het aanraken van klaagster onder haar kleding over rug, borsten en buik.

Zij acht onvoldoende aannemelijk geworden dat aangeklaagde zover ging dat hij de vagina van klaagster betastte en dat hij zichzelf op deze wijze seksueel bevredigde, noch dat het misbruik plaatsvond in de hoge frequentie als door klaagster aangegeven. De inhoud van de door klaagster geproduceerde steunbewijzen geeft de commissie geen aanleiding tot een andere zienswijze. Wat de aan de familie [naam] betaalde bedragen betreft is de Klachtencommissie van oordeel dat deze betalingen niet zonder meer tot de conclusie kunnen leiden dat aangeklaagde daarmee heeft erkend dat hij de meisjes [naam] seksueel heeft misbruikt. Aangeklaagde heeft verklaard, dat hij dit geld heeft gegeven omdat hij inzag dat hij zich kennelijk niet zorgvuldig jegens deze meisjes had gedragen door niet te begrijpen dat zijn gedrag jegens hen ondoordacht en door hen ongewenst was. Aangeklaagde heeft zich toen, evenals in de huidige procedure, op het standpunt gesteld dat slechts sprake was van onzorgvuldig handelen en niet van seksueel misbruik. Dat klaagster het betreurt dat zij in 1996 geen vergoeding heeft mogen ontvangen is overigens wel begrijpelijk.

4.5. Het seksueel misbruik door aangeklaagde met misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie is kwalijk geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas acht jaar oud. Aangeklaagde was voor haar een vertrouwenspersoon.

4.6. Blijkens de verklaring van [naam] van het bisdom heeft de bisschop aangeklaagde reeds in 2010 verboden zijn ambt in het openbaar uit te oefenen doch deze suspensie tot op heden nog niet bekend gemaakt. Aangeklaagde heeft ter zitting aangegeven dat hij, gelet op de omstandigheden, vindt dat hij in de toekomst niet meer in diensten kan voorgaan. Hij heeft ter zitting het aangedane leed erkend en oprecht spijt betuigd.

De Klachtencommissie zal derhalve de bisschop adviseren de klacht gegrond te verklaren en de suspensie van aangeklaagde te handhaven.

4.7. Over het verzoek van klaagster om haar eventueel een financiële vergoeding toe te kennen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de bisschop zal klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Haarlem de klacht gegrond te verklaren en de suspensie van aangeklaagde openbaar te maken.

Dit advies is vastgesteld op 8 maart 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en drs. A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de bisschop van Haarlem en aan klaagster en aangeklaagde verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de bisschop.